

ก. 3051

หน้า 21

บุก : "คอนยัคกี"

มาแปรรูปกันเด็ด

MF

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

"ไตรรัตน์"

ปัจจุบัน "บุก" ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายจากวงการอุตสาหกรรมอาหารและวงการแพทย์ทั่วโลก เนื่องจากมีการวิจัยออกมาว่าผงบุก กอโคแมนแนนจากบุก เป็นสารใยอาหารธรรมชาติที่มีคุณสมบัติพิเศษ สามารถบำบัดโรคได้หลายชนิด เช่น โรคอ้วน เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไขมันในเส้นเลือด ดังนั้นจึงมีบริษัทเอกชนหลายบริษัท ที่คิดทำผลิตภัณฑ์จากบุก ออกจำหน่ายในรูปของ เครื่องดื่มผงรสผลไม้, เยลลี่, ผงบุกในแคปซูล, บุกเส้น และบุกก้อน โดยเฉพาะที่รู้จักกันแพร่หลายมากในขณะนี้ คือ ผลิตภัณฑ์คอนยัคกี ของบริษัทสหผลผลิต จำกัด ปัจจุบันมีการประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ในรูปของอาหารชนิดต่างๆ เช่น ผัดไทย ยำบุกเส้น ก๋วยเตี๋ยว ขนมจีน สပါเก็ตตี้ ซึ่งถือเป็นเมนูอร่อยที่แคลอรีต่ำด้วย

ในประเทศไทยมีการวิจัยพบว่ามีบุกมากมายหลายชนิดแต่มีเพียง 4 พันธุ์ที่มีสาร กอโคแมนแนน พันธุ์ที่นิยมซื้อขายกันในปัจจุบัน คือ "พันธุ์เนื้อทราย" เท่านั้น เพราะเป็นพันธุ์ที่มีการแพร่กระจายพันธุ์ในป่าธรรมชาติได้ดี ส่วนพันธุ์อื่น ๆ จะพบในพื้นที่ค่อนข้างจำกัด

บุกเนื้อทรายมีเอกลักษณ์ประจำตัวที่แตกต่างจากบุกทั่วไป คือจะมีหัวบนใบลักษณะกลมแป้น ส่วนที่เกิดตรงกลางแฉกก้านใบและตรงจุดแยกของเส้นใบจะมีลักษณะกลมรี สีน้ำตาล ผิวอ่อนค่อนข้างเลื่อมมันคล้ายไข่ ชาวบ้านเรียกว่า "บุกไข่" แต่ละต้นมีตั้งแต่ 1-80 หัว ซึ่งหัวบนใบนี้สามารถที่จะขยายพันธุ์ได้ จึงทำให้บุกรุ่นนี้ขยายพันธุ์ได้มากกว่าบุกรุ่นอื่น และเป็นข้อดีในการเพาะปลูก เกษตรกรไม่จำเป็นต้องซื้อหัวพันธุ์อีก

นายมงคล เกษประเสริฐ นักวิชาการเกษตร 7 กองพัฒนาศาสตร์และวิชาชีพ กรมวิชาการเกษตร เปิดเผยว่า กรมวิชาการเกษตรในฐานะผู้ริเริ่มศึกษาค้นคว้าวิจัยหาข้อมูลและพัฒนาวิธีการปลูก มาอย่างต่อเนื่อง จนสามารถที่จะเพาะปลูกทดแทน การเก็บผลผลิตจากป่าได้อย่างเป็นระบบและติดตามสถานการณ์ของพืชชนิดนี้มาโดยตลอด จึงมีเกษตรกรผู้สนใจจะทำการเพาะปลูกในเชิงการค้า ติดต่อสอบถาม ข้อมูลต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะชาวสวนยางพาราและสวนผลไม้

ดังนั้นจึงอยากแจ้งให้ทราบว่า การปลูกบุก

แขวนในสวนยางโดยเฉพาะยางที่กรีดแล้วมักไม่ค่อยได้ผล เนื่องจากมีวันเวลาผ่านไป นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องใบยาวหนาเบียดชุกยาก รากบุกไม่สามารถแผ่ลงดินได้ ทำให้บุกเจริญเติบโตได้ไม่สมบูรณ์มีหัวบนใบน้อย ส่วนการปลูกในสวนผลไม้ ควรยึดหลักการปลูกเพื่อเสริมรายได้ คือปลูกบริเวณช่องว่าง หรือริมรั้วแต่

ต้องปลอดจากการรบกวนของรากไม้ผลพอสมควร
นายมงคล เปิดเผยอีกว่า การปลูกให้ได้ผลดีจะต้องปลูกอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การเลือกดินที่จะปลูกต้องเป็นดินร่วนค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ น้ำไม่ท่วมขังมีความเป็นกรดต่าง 5.5-7 และต้องไม่ห่างไกลจากแหล่งวันชื้อมากนัก การปลูกจะต้องมี

ตาข่ายพรางแสงระดับ 50% โดยการขึงรอกกว้าง 60 ซม. ถ้าเป็นหัวขนาดใหญ่กว่า 400 กรัม ระยะปลูก 40x30 หรือ 40x40 ซม. ระหว่างรอกกว้าง 40-50 ซม. ปลูก 2 แถว ต่อร่อง ถ้าหัวพันธุ์ขนาด 50-400 กรัม ใช้ระยะปลูก 30x30 ซม. ส่วนหัวบนใบทุกชนิดใช้ระยะปลูก 30x20 ซม. ใสปุ๋ยโดยใช้สูตรเสมอกัน เช่น 15-15-15 ใสแบบหว่านบนร่อง 2 ครั้ง ๆ ละ 30-50 กก./ไร่ เมื่ออายุ 1 1/2 และ 3 1/2

เดือนหลังปลูก ถ้าดินไม่ค้ออุดมสมบูรณ์ควรใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก 1.5-3 ตัน/ไร่ ก่อนปลูก ส่วนศัตรูของบุกพบว่า มีน้อยชนิดและไม่รุนแรงสามารถควบคุมได้

นอกจากนี้ นายมงคล ยังเรียกร้องให้ภาครัฐและเอกชนควรจะได้ประสานงานให้มีการผลิตหัวพันธุ์อย่างเป็นระบบ ซึ่ง 2-3 ปี ก็จะได้หัวพันธุ์หมุนเวียนทดแทนโดยไม่ต้องเก็บจากป่าอีกต่อไป แต่ถ้าปล่อยให้ผู้ที่ต้องการปลูกแต่ละคนแสวงหาหาปลูกเอง ช่วงเวลาเพียง 2-3 ปีนี้ก็จะอาจจะทำลายทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นจนยากที่จะฟื้นตัวในอนาคตและต้องขอเดือนเกษตรกรที่ต้องการปลูกว่า บุกเป็นพืชเกษตรอุตสาหกรรมชนิดใหม่ที่ต้องลงทุนสูงในระยะเริ่มต้น มีระบบการเพาะปลูกที่ต้องศึกษาให้เข้าใจ อีกทั้งแหล่งวันชื้อยังมีจำกัดอาจจะมีปัญหาในเรื่องพวกราคาผลผลิตตามมาเช่นเดียวกับพืชอุตสาหกรรมทั่ว ๆ ไป

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้หลายฝ่ายให้ความสำคัญและคิดค้นวิธีการขยายพันธุ์แบบใหม่ ๆ เช่น สถาบันกัณครีและพัฒนาผลิตผลทางการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้คิดทำการขยายพันธุ์บุกโดยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ซึ่งเป็นการขยายพันธุ์ได้ปริมาณมากและใช้ระยะเวลาสั้น ดังนั้นเชื่อว่าบุกจะเป็นพืชที่มีอนาคตไกลทีเดียว !